คู่มือการดำเนินงาน

โครงการพัฒนา
กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์
ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ปี 2565

(กลุ่มขั้นที่ 2 : ปีแรก)

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จัดทำโดย

กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย
กองวิจัยและพัฒนาการจัดการที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน

มีนาคม 2565

โครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS ปี ๒๕๖๕ (กลุ่มขั้นที่ ๒ : ต่อยอดปีแรก)

แผนงานยุทธศาสตร์การเกษตรสร้างมูลค่า

กิจกรรมหลักที่ ๓.๕ ส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. หลักการและเหตุผล

กรมพัฒนาที่ดินให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรอินทรีย์อย่างจริงจังและต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน โดยให้การสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ สนับสนุนช่วยเหลือด้านการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ ถ่ายทอดองค์ความรู้การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ เจ้าหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดินทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาทางวิชาการด้านเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกรดำเนินการยื่นสมัครขอรับการรับรองมาตรฐานพืชอินทรีย์กับกรมวิชาการเกษตร และมาตรฐานข้าวอินทรีย์กับกรมการข้าว หรือในกรณีที่มีความพร้อมยื่นสมัครขอรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์มาตรฐาน IFOAM จากสำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ อย่างไรก็ตาม กลุ่มเกษตรกรบางกลุ่มที่เข้าร่วมโครงการฯ เป็นเกษตรกรรายย่อยที่ทำเกษตรอินทรีย์ด้วยจิตวิญญาณ เป็นวิถีชีวิตอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างเกื้อกูล เรียกว่า “เกษตรอินทรีย์พื้นบ้าน” เกษตรกรเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงหน่วยตรวจรับรองได้เพราะมีค่าตรวจรับรองสูงและไม่คุ้มกับผลผลิตที่มีน้อย รวมทั้งมีระบบเอกสารให้บันทึกจำนวนมาก การขับเคลื่อนกลุ่มผลิตเกษตรอินทรีย์จำเป็นต้องทำสอดคล้องกันทั้งระบบตั้งแต่ การผลิต การรับประกันคุณภาพจนถึงการตลาด ขึ้นอยู่กับผู้ผลิตต้องการเข้าสู่การตลาดระดับใดที่คู่ค้าและผู้บริโภคยอมรับ ดังนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องดังกล่าว คือ การดำเนินการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems, PGS)

กรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมกับมูลนิธิเกษตรอินทรีย์ไทย สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการในการพัฒนากลุ่มเกษตรอินทรีย์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม (Participatory Guarantee Systems, PGS) มีเป้าหมายการยอมรับของตลาดภายในประเทศและภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และการยอมรับเชิงนโยบายของรัฐ กระบวนการตรวจและรับรอง ใช้หลักการ PGS IFOAM และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ประเทศไทย (Thai Standard Agriculture) มกษ.๙๐๐๐ เล่ม ๑ และเล่ม ๒ ปรับประยุกต์เข้ากับบริบทของเกษตรกรรายย่อยในแต่ละพื้นที่ของประเทศไทย โดยทางกรมพัฒนาที่ดินได้ร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนเรื่องการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม PGS มาตั้งแต่ปี ๒๕๕๗ จนถึงปัจจุบัน และในปี ๒๕๖๕ กรมฯ มีแผนงานโครงการที่จะสนับสนุนกลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยแบ่งเป็นลำดับขั้นของกลุ่มในการพัฒนาภายใต้นโยบายเกษตรอินทรีย์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ขึ้น เพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ได้ สำหรับโครงการนี้เป็นกลุ่มขั้นที่ ๒ ที่พร้อมจะยกระดับเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ซึ่งจะได้รับการสนับสนุนต่อยอดให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้วยกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกรให้สามารถดำเนินการตามขั้นตอนของกระบวนการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. พื้นที่และระยะเวลาดำเนินงาน

๓.๑ ทุกจังหวัดที่เกษตรกรมีความพร้อมที่จะพัฒนาเข้าสู่การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ด้วยระบบการรับรองแบบมีส่วนร่วม

๓.๒ ดำเนินการในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕

๔. คุณสมบัติของกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

เป็นกลุ่มที่มีความพร้อมและเริ่มดำเนินการขั้นตอนแรกของกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS คือ การจัดการเตรียมเอกสาร ข้อมูลสมาชิกและขึ้นทะเบียนกลุ่ม จัดทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม และข้อกำหนดการได้รับการรับรองของกลุ่ม กฎกติกา และบทลงโทษของกลุ่ม และจัดทำแผนการผลิตเกษตรอินทรีย์/แผนผังแปลงผลิตเกษตรอินทรีย์

๕. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๕.๑ สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดพิจารณาคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรที่เหมาะสมเข้าร่วมโครงการฯ

๕.๒ สถานีพัฒนาที่ดินทุกจังหวัดที่มีกลุ่มเกษตรกรเข้าร่วมโครงการฯ รับผิดชอบในการขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรฯ พัฒนาไปสู่การผลิตระบบเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน เป็นที่ปรึกษาทางด้านวิชาการ และสนับสนุนปัจจัยการผลิตที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ หรือให้การช่วยเหลือตามความเหมาะสม

๕.๓ กวจ. และ สพข.๑-๑๒ ประสานติดตามการดำเนินงาน ตรวจเยี่ยมและประเมินผลการดำเนินงานโครงการฯ รวมทั้งให้คำปรึกษาแนะนำทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องแก่เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่และกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ

๖. พื้นที่เป้าหมาย

มีกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการฯ (กลุ่มต่อยอด ขั้นที่ ๒ ปีแรก) เป้าหมาย ๘๐ กลุ่ม เกษตรกร ๖๑๔ ราย พื้นที่ ๔,๓๑๘ ไร่ ใน ๒๗ จังหวัด ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้าย และรายชื่อเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ อยู่ในเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.ldd.go.th ไอคอน “การรับรองเกษตรอินทรีย์ PGS” หรือเข้าใช้งานได้โดยตรงพิมพ์ URL https://pgsorganic.ldd.go.th

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑) เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่ดูแลกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ (มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์) ให้ดำเนินการตามแนวทางที่ได้ผ่านการอบรมมาแล้ว และตามคู่มือการรับรองเกษตรอินทรีย์แบบมีส่วนร่วม พี จี เอส (Participatory Gurantee Systems for Organic Agriculture PGS Operational Manual)

๒) มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพด. ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและให้คำแนะนำกับกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

๒.๑) กลุ่มเกษตรกร และพี่เลี้ยงกลุ่ม จัดกระบวนการกลุ่มตามเอกสารคู่มือ PGS โดยให้ดำเนินการ

- จัดทำโครงสร้างองค์กรการบริหารกลุ่ม
- จัดทำคู่มือ PGS ประจำกลุ่ม และระบบเอกสารที่จำเป็น กำหนดกฎกติกา บทลงโทษ

- แต่งตั้งผู้ตรวจประเมินประจำกลุ่มและผู้ตัดสินให้การรับรองโดยคัดเลือกผู้ที่มีความเข้าใจเกษตรอินทรีย์ ซึ่งในระยะแรกอาจตั้งบุคคลภายนอก เช่น นักวิชาการ นักพัฒนา ร่วมเป็นคณะกรรมการได้ เพื่อเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ และจัดทำระบบเอกสาร

- วางแผนการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ทำการตรวจเยี่ยมฟาร์มให้ครบจำนวนที่วางแผนไว้ นำผลการตัดสินเข้าที่ประชุมกลุ่ม

- กลุ่มควรจัดประชุมส่งเสริมการเรียนรู้ให้สมาชิกอย่างน้อย ๑-๒ เดือน/ครั้ง

- การบริหารจัดการกลุ่มแต่ละกลุ่มอาจไม่มีสูตรสำเร็จที่เหมือนกัน ยืดหยุ่นได้ตามสภาพภูมิประเทศ ความรู้ของสมาชิกในกลุ่ม แต่แนวทางขับเคลื่อนอยู่ภายใต้หลักการในคู่มือ PGS

๒.๒) เก็บตัวอย่างวิเคราะห์ดินแบบ composite sample ก่อนดำเนินงานโครงการ และหลังเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร และนำตัวอย่างดินส่งให้กับกลุ่มวิเคราะห์ดิน สพข. เพื่อวิเคราะห์หาค่าปริมาณอินทรียวัตถุ ความเป็นกรดเป็นด่าง ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม **(สนับสนุน LDD test kit ให้กับหมอดินอาสาหรือผู้ประสานงานกลุ่มในการนำไปใช้ตรวจวิเคราะห์ดินเบื้องต้นให้กับสมาชิกในกลุ่ม)**

๒.๓) จัดอบรมหลักสูตร “การตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนในกระบวนการรับรองแบบมีส่วนร่วม PGS” ให้กับเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตรวจประเมินแปลง/ฟาร์ม

๒.๔ ดำเนินการตามกระบวนการ PGS ๘ ขั้นตอน สรุปดังนี้

๒.๔.๑) วิเคราะห์สถานการณ์กลุ่มว่าสมาชิกในกลุ่มมีการเพาะปลูกพืชอะไร ทำการเลี้ยงสัตว์ชนิดใดบ้าง มีสมาชิกคนใดบ้างที่พร้อมทำการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ มีสมาชิกกี่คนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์แล้ว ฯลฯ จัดทำโครงสร้างของกลุ่มให้มีความชัดเจน เพื่อวางแผนการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกลุ่มให้มีความต่อเนื่องและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๒) เรียนรู้ทำความเข้าใจมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ โดยเข้ารับการอบรมเรื่องเกษตรอินทรีย์กับหน่วยงานต่างๆ ถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกในกลุ่ม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

๒.๔.๓) เรียนรู้กระบวนการ พี จี เอส กำหนดการประชุมกลุ่มเป็นประจำ การวางแผนการบริหารงานในกลุ่ม ทุกรอบการผลิต ร่วมกันกำหนด กฎ กติกา บทลงโทษ และมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม รวมทั้งเสนอปัญหาอุปสรรค ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อให้การควบคุมมาตรฐานการผลิตเกษตรอินทรีย์เป็นไปอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

๒.๔.๔) กลุ่มให้คำปฏิญญา สมาชิกทุกคนให้คำมั่นสัญญาว่าจะปฏิบัติตามมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ของกลุ่ม

๒.๔.๕) กลุ่มจัดทำเอกสารที่จำเป็น ได้แก่ ใบสมัครเข้าร่วมระบบ พี จี เอส (ตามแบบฟอร์ม F๑) จัดทำข้อมูล ชื่อ ที่อยู่ แผนการผลิตเกษตรอินทรีย์ แผนผังแปลง ตำแหน่งพื้นที่ปลูก ขนาดแปลง ประวัติการทำแปลง ปริมาณและคุณภาพผลผลิต (ตามแบบฟอร์ม F๒)

๒.๔.๖) ร่วมกันตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อน และตัดสินให้การรับรอง แปลงผลิตทุกแปลงต้องได้รับการตรวจเต็มรูปแบบตามข้อกำหนด โดยใช้แบบตรวจประเมิน (checklists แบบฟอร์ม F๔) ทำการตรวจเยี่ยมฟาร์มเพื่อนอย่างน้อยปีละครั้ง หรือตามรอบของพืชที่ผลิต (ในช่วงแรกควรตรวจอย่างน้อยปีละ ๓ ครั้ง) นำผลการตรวจประเมินเข้าที่ประชุมกลุ่มให้คณะกรรมการตัดสินให้การรับรอง

๒.๔.๗) กลุ่มรวบรวมฐานข้อมูลสมาชิกทั้งหมดในกลุ่ม บันทึกข้อมูลเอกสารใบสมัคร F๑ เอกสารแผนการผลิต F ๒ F๔ เอกสารอื่นๆ และรูปภาพที่เกี่ยวข้อง เข้าระบบฐานข้อมูลเกษตรอินทรีย์ในเว็บไซต์ของกรมฯ http://www.ldd.go.th เลือก Icon “การรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS” และเลือก

ฐานข้อมูลโครงการเกษตรอินทรีย์ของกรมพัฒนาที่ดิน หรือเข้าใช้งานได้โดยตรงพิมพ์ URL https://pgsorganic.ldd.go.th

๒.๕) สนับสนุนอุปกรณ์และปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตในระบบเกษตรอินทรีย์ให้กับกลุ่มเกษตรกรฯ ได้แก่ ถังหมัก กากน้ำตาล พืชสมุนไพร วัตถุดิบสำหรับผลิตปุ๋ยอินทรีย์ เมล็ดพันธุ์ พืชอินทรีย์ หรืออื่นๆ ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าใจและสามารถผลิตปุ๋ยอินทรีย์ไว้ใช้ในการผลิตระบบเกษตรอินทรีย์

๒.๖) รายงานผลการดำเนินงานประจำเดือนตามแบบฟอร์ม สงป. ๓๐๑ จัดส่งให้กับ กผง. และจัดทำสรุปผลการดำเนินงานเป็นไฟล์ พร้อมแนบรูปภาพ โดยสามารถบันทึกข้อมูลรายงานผลในระบบฐานข้อมูลโครงการเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ให้บันทึกรายงานผลการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

<u>๓) มิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพข. รับผิดชอบการดำเนินงาน</u>ดังนี้

๓.๑) ตรวจเยี่ยม ติดตามประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ และประสานงานกับมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพด. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุผลสำเร็จ

๓.๒) เร่งรัดติดตามการบันทึกข้อมูล การรายงานผลการดำเนินงานของมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพด. ในสังกัด ให้ครบถ้วน แล้วเสร็จภายในเวลาที่กรมฯ กำหนด

๓.๓) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาการดำเนินงานให้กับมิสเตอร์เกษตรอินทรีย์ สพด. ในสังกัด และประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานในภาพรวมของ สพข.

๓.๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวมของสพข. ส่งให้กับ กวจ. เพื่อสรุปผลงานในภาพรวมของกรมฯ ต่อไป

๘. งบประมาณ รวมทั้งสิ้น ๑,๑๓๕,๙๐๐ บาท

๘.๑ งบประมาณที่จัดสรรให้ สพด. จำนวน ๙๒๑,๐๐๐ บาท

งบประมาณต่อเกษตรกรรายละ ๑,๕๐๐ บาท นำไปใช้

๘.๑.๑ จัดหาปัจจัยเกษตรอินทรีย์ที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร

๘.๑.๒ จัดทำสมุดบันทึกประจำตัวตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ในคู่มือ PGS ให้กับเกษตรกรทุกคนที่เข้าร่วมโครงการฯ

๘.๑.๓ สนับสนุนการตรวจเยี่ยมฟาร์มในกระบวนการ PGS

๘.๑.๔ ค่าน้ำมัน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าจ้างเหมาคนช่วยงาน ฯลฯ (งบประมาณสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ)

๘.๒ งบประมาณที่จัดสรรให้ กลุ่มวิชาการฯ สพข. จำนวนเงิน ๑๕๓,๕๐๐ บาท

งบประมาณต่อเกษตรกรรายละ ๒๕๐ บาท เป็นงบบริหารจัดการโครงการ ติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวมของ สพข.

<u>๘.๓ งบประมาณที่จัดสรรให้กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาฯ กวจ.</u> <u>จำนวนเงิน ๖๑,๔๐๐ บาท เป็นงบบริหารจัดการโครงการติดตามประเมินผลโครงการในภาพรวมของกรมฯ</u>

๙. ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๙.๑ กลุ่มเกษตรกรได้รับการพัฒนาเข้าสู่การผลิตเกษตรอินทรีย์ตามมาตรฐาน และได้รับการสนับสนุนปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่จำเป็นสำหรับการผลิตเกษตรอินทรีย์

๙.๒ กลุ่มสามารถนำองค์ความรู้มาใช้ในการพัฒนากลุ่มให้ได้รับการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ PGS

กลุ่มวิจัยและพัฒนาหมอดินอาสาและบริหารจัดการเครือข่าย กวจ.

มีนาคม ๒๕๖๕

สูตรปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง (เกษตรอินทรีย์)

สูตร 1

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
มูลสุกร	60	1.38	2.70	0.78
กระดูกป่น	30	1.05	4.50	0.20
รำละเอียด	10	0.24	0.43	0.18
รวม	100	2.67	7.63	1.18

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 11.46 เปอร์เซ็นต์

สูตร 2

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
มูลสุกร	60	1.38	2.70	0.78
หินฟอสเฟต	30	0.03	4.80	0.03
รำละเอียด	10	0.24	0.43	0.18
รวม	100	1.65	7.93	0.96

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 10.57 เปอร์เซ็นต์

สูตร 3

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
กระดูกป่น	50	1.75	7.50	0.34
มูลวัว	50	0.70	0.45	1.00
รวม	100	2.45	7.95	1.34

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 11.74 เปอร์เซ็นต์

สูตร 4

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
กระดูกป่น	40	1.40	6.00	0.32
มูลวัว	60	0.84	0.54	1.20
รวม	100	2.24	6.54	1.52

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 10.30 เปอร์เซ็นต์

สูตร 5

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
ปลาป่น	20	1.80	1.00	0.70
มูลวัว	60	0.84	0.54	1.20
หินฟอสเฟต	20	0.02	3.20	0.02
รวม	100	2.66	4.74	1.92

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 9.32 เปอร์เซ็นต์

สูตร 6

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
ปลาป่น	20	1.80	1.00	0.70
มูลวัว	60	0.84	0.54	1.20
กระดูกป่น	20	0.702	3.00	0.13
รวม	100	3.34	4.54	2.03

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 9.91 เปอร์เซ็นต์

สูตร 7

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
กระดูกป่น	40	1.40	6.00	0.27
มูลวัว	50	0.70	0.45	1.00
รำละเอียด	10	0.24	0.43	0.18
รวม	100	2.34	6.88	1.45

หมายเหตุ ปริมาณธาตุอาหารหลักรวม 10.67 เปอร์เซ็นต์

ปริมาณธาตุอาหารของวัตถุดิบแต่ละชนิด

วัตถุดิบ	ราคา (บาท/กก.)	ไนโตรเจน (%)	ฟอสฟอรัส (%)	โพแทสเซียม (%)
มูลสุกร	4	2.30	4.50	1.30
มูลวัว	3	1.40	0.90	2.00
กระดูกป่น	10	3.5	15.00	0.68
หินฟอสเฟต	5	0.10	16.00	0.10
ปลาป่น	26	9.00	5.00	3.50
รำละเอียด	12	2.40	4.30	1.80

กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ PGS ปีงบประมาณ 2565
(กลุ่มขั้นที่ 2 ปีแรก)

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
ภาพรวม					**80**	**614**	**4,318.00**
สพข.1					**11**	**65**	**222.00**
อ่างทอง					**2**	**13**	**36.00**
	1. เกษตรอินทรีย์บ้านห้วยกร้อ	นายบุญธรรม ลูกฟัก	สามโก้	สามโก้		7	8.00
	2. เกษตรอินทรีย์ อ.ป่าโมก	นายประเสริฐศักดิ์ จันทร์ทองอยู่	สายทอง	ป่าโมก		6	28.00
สระบุรี					**6**	**34**	**121.00**
	1. เกษตรอินทรีย์ตำบลซับสนุ่น	นางอัมพร อาภาศิริกุล	ซับสนุ่น	มวกเหล็ก		6	70.00
	2. มิตรภาพอินทรีย์	นางรุ่งณภา แตงอ่อน	มิตรภาพ	มวกเหล็ก		5	2.00
	3. หลังเขาผักผลไม้ปลอดสาร (PGS)	นางศิริพร ภาษี	มวกเหล็ก	มวกเหล็ก		6	2.00
	4. เกษตรอินทรีย์ "บ้านกลุ่มพระบาท"	นางสาวชีวาพร บุญบำรุง	มวกเหล็ก	มวกเหล็ก		5	15.00
	5. เทศบาลมวกเหล็ก	นางสาวสุดใจ แก้วอ่อนตา	มิตรภาพ	มวกเหล็ก		5	4.00
	6. ผักรวมใจ	นางประภากร กล่อมบาง	ธารเกษม	พระพุทธบาท		7	28.00
นครปฐม					**1**	**5**	**19.00**
	1. เด็กรุ่นใหม่ปลูกผักไร้สารเคมีบ้านหนองงูเหลือม	นายสุรศักดิ์ เก้าลิ้ม	หนองงูเหลือม	เมืองนครปฐม		5	19.00
สุพรรณบุรี					**1**	**6**	**32.00**
	1. เกษตรอินทรีย์เดิมบางนางบวช	นายวิทูล ธนาวีระชัย	หนองกระทุ่ม	เดิมบางนางบวช		6	32.00
สิงห์บุรี					**1**	**7**	**14.00**
	1. กลุ่ม 5 สิงห์อินทรีย์	นายประเสริฐ เกิดลพ	ไม้ดัด	บางระจัน		7	14.00
สพข.2					**8**	**61**	**497.00**
สระแก้ว					**2**	**17**	**177.00**
	1. ทับทิมสยาม 05	นางชนิดา โรจนบัณฑิต	คลองไก่เถื่อน	คลองหาด		7	31.00
	2. ข้าวอินทรีย์บ้านเนินผาสุก	นายอุทัย ชัยราช	สระขวัญ	เมืองสระแก้ว		10	146.00
ฉะเชิงเทรา					**2**	**10**	**67.00**
	1. วิสาหกิจชุมชนกาแฟอาราบิก้า	นายปิยพันธ์ เจริญพงษ์	ท่าตะเกียบ	ท่าตะเกียบ		5	65.00
	2. เกษตรแปลงรวม	นายนิรัน พละศักดิ์	ท่ากระดาน	สนามชัยเขต		5	2.00
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน					**4**	**34**	**253.00**
	1. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลบ้านซ่อง	นายทับ ศรีเกษม				17	39.00
	2. กลุ่มแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรบ้านซ่อง	นางสาวเครือวรรณ จันทศรี	ใหม่	พนมสารคาม		5	189.00
	3. กลุ่มเกษตรอินทรีย์หมู่บ้านเกษตรกรรมหนองหว้า	นายชัยพิสิษฐ์ สอนศรี	บ้านซ่อง	พนมสารคาม		5	10.00
	4. กลุ่มเขาหินซ้อนเกษตรอินทรีย์	นายอภิชิต บุญอากาศ	เขาหินซ้อน	พนมสารคาม		7	15.00
สพข.3					**9**	**86**	**796.00**
สุรินทร์					**9**	**86**	**796.00**
	1. เกษตรอินทรีย์หนองสนิท	นางลำไพ เพิ่มผล	หนองสนิท	จอมพระ		10	85.00
	2. เมืองแก 3	นายถนอม กองทอง	เมืองแก	ท่าตูม		10	91.00
	3. สหกรณ์การเกษตรดอนแรดจำกัด2	นายประสิทธิ์ ทองมา	ดอนแรด	รัตนบุรี		9	66.00
	4. เมืองแก 5	นายประยอม ลักขษร	เมืองแก	ท่าตูม		10	88.00
	5. เมืองแก 4	นางสมหมาย รักษ์ชอบ	เมืองแก	ท่าตูม		10	131.00
	6. เมืองแก 2	นายสันติภาพ คงทรัพย์	เมืองแก	ท่าตูม		10	79.00
	7. คอโคยิ้ม	นายเป็น ใยแดง	คอโค	เมืองสุรินทร์		8	78.00
	8. อินทรีย์โสกแดง	นายปภาวิน ปรัชโจปการกิจ	โพนโก	สนม		9	90.00
	9. เมืองแก 1	นายสมศักดิ์ กองทอง	เมืองแก	ท่าตูม		10	88.00

กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ PGS ปีงบประมาณ 2565

(กลุ่มขั้นที่ 2 ปีแรก)

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
สพข.4					**10**	**81**	**838.00**
ร้อยเอ็ด					**4**	**22**	**86.00**
	1. กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านน้ำใส	นายไชยยา บุตรใส	น้ำใส	จตุรพักตรพิมาน		5	26.00
	2. ข้าวอินทรีย์บ้านคำเจริญ	นายเสงี่ยม คำบุญเหลือ	คำพอุง	โพธิ์ชัย		5	48.00
	3. ผักอินทรีย์บ้านโหรา ม.2	นางสาวดาริณี ขุนศรี	โหรา	อาจสามารถ		7	7.00
	4. ผักอินทรีย์บ้านหนองม่วงส้ม	นายมณีเรือง สุระมณี	โหรา	อาจสามารถ		5	5.00
อำนาจเจริญ					**6**	**59**	**752.00**
	1. สมุนไพรบ้านโนนธาตุ	นายอมร มาประสม	พนา	พนา		5	4.00
	2. แตงโมอินทรีย์บ้านโนนสูง ม.8	นายบุญกราญต์ มาตายัง	นาเวียง	เสนางคนิคม		5	149.00
	3. แตงโมอินทรีย์บ้านหนองสามสี ม.1	นางทองจุล ไชยสุวรรณ	หนองสามสี	เสนางคนิคม		8	128.00
	4. ข้าวอินทรีย์สร้างนกทา	นายชลิต เฟื่องฟู	สร้างนกทา	เมืองอำนาจเจริญ		15	229.00
	5. ข้าวอินทรีย์บ้านนาเมือง	นายอุบล นวลขาว	กุดปลาดุก	เมืองอำนาจเจริญ		16	192.00
	6. วิสาหกิจชุมชนเอฟทีเอช	นายอำคา เหล่าศรี	ไก่คำ	เมืองอำนาจเจริญ		10	50.00
สพข.5					**11**	**81**	**623.00**
หนองบัวลำภู					**3**	**28**	**104.00**
	1. เกษตรอินทรีย์นามะเฟือง	นายสุดใจ สุวรรณศรี	นามะเฟือง	เมืองหนองบัวลำภู		12	53.00
	2. เกษตรอินทรีย์บ้านห้วยไร่	นายพิรม คำสีทา	โนนขมิ้น	เมืองหนองบัวลำภู		9	42.00
	3. ปลูกพืช ผักอินทรีย์เพื่อการค้าบ้านม่วงแก้ว	นายสุกรรณ สีตาแสง	ตาจง	ศรีบุญเรือง		7	9.00
กาฬสินธุ์					**1**	**13**	**222.00**
	1. ทุ่งนาข้าวอินทรีย์โพนแพง	นายสวาง โอภากาส	ดินจี่	คำม่วง		13	222.00
มหาสารคาม					**7**	**40**	**297.00**
	1. กลุ่มปลูกผักปลอดสาร	นายพัฒนา สีทองสา	หัวดง	นาดูน		5	35.00
	2. กลุ่มเกษตรอินทรีย์วิถีพอเพียงบ้านหนองพอก	นายอธิภัทร ศรีวิเศษ	ดงบัง	นาดูน		5	40.00
	3. กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านหนองบัวคู	นางวรุนี วรศรี	หนองไผ่	นาดูน		5	14.00
	4. เกษตรอินทรีย์บ้านโคกใหญ่ใต้ ตำบลแคน อำเภอวาปีปทุม	นางวิภาวดี ลุนศรี	แคน	วาปีปทุม		5	36.00
	5. เกษตรอินทรีย์บ้านโคกช้าง	นายประมวลทรัพย์ นนยะโส	แคน	วาปีปทุม		6	63.00
	6. กลุ่มเกษตรอินทรีย์บ้านงัวบา	นายสุปัน ปะวันโน	งัวบา	วาปีปทุม		5	33.00
	7. ศูนย์ข้าวชุมชนบ้านสระแคน ม.6	นายสิริชัย ปราบมาตย์	ราษฎร์พัฒนา	พยัคฆภูมิพิสัย		9	76.00
สพข.6					**3**	**39**	**371.00**
เชียงใหม่					**3**	**39**	**371.00**
	1. สหกรณ์เกษตรอินทรีย์เชียงใหม่ จำกัด (กลุ่มม่วนใจ่)	นายวันชัย ตันติวิทยาพิทักษ์	เชียงดาว	เชียงดาว		18	203.00
	2. เกษตรอินทรีย์เชียงใหม่ จำกัด (กลุ่มเกษตรยั่งยืนแม่ทา)	นายสราวุฒิ วงศ์กาวิน	แม่ทา	แม่ออน		12	73.00
	3.สหกรณ์เกษตรอินทรีย์ จำกัด (กลุ่มแม่วาง)	นายกิติทัช เจอพิมาน	แม่วิน	แม่วาง		9	95.00
สพข.7					**7**	**62**	**280.0**
เชียงราย					**5**	**36**	**232.00**
	1. เกษตรพึ่งตน คนรักษ์อินทรีย์	นางลัยวัน นุธรรม	ห้วยซ้อ	เชียงของ		7	13.00
	2. ผักปลอดสารไม้ยา	นางอนงค์ มะโนวงค์	ไม้ยา	พญาเม็งราย		9	14.00
	3. PGS เวียงป่าเป้า	นายณัฐวุฒิ มูลมั่ง	แม่เจดีย์ใหม่	เวียงป่าเป้า		10	135.00
	4. เกษตรพร้อมใจ	นายกองเพชร ไชยวุฒิ	ศรีดอนไชย	เทิง		5	17.00
	5. เกษตรสุขใจไร้สาร	นายประมูล ไชยราช	ศรีดอนไชย	เทิง		5	53.00
น่าน					**1**	**7**	**17.00**
	1. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ บ้านอ่าย	นางพิมพร กำจัด	อ่ายนาไลย	เวียงสา		7	17.00
พะเยา					**1**	**19**	**31.0**
	1. กลุ่มปลูกผักปลอดภัย ตำบลแม่ใส	นายเจริญ อุตมะ	แม่ใส	เมืองพะเยา		19	31.0

กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเกษตรอินทรีย์ PGS ปีงบประมาณ 2565
(กลุ่มขั้นที่ 2 ปีแรก)

หน่วยงาน	ชื่อกลุ่ม	ประธานกลุ่ม	ตำบล	อำเภอ	กลุ่ม	ราย	พื้นที่ (ไร่)
สพข.8					**2**	**11**	**77.00**
พิษณุโลก					**2**	**11**	**77.00**
	1. สมุนไพรพื้นบ้าน	นางสาวขวัญฤทัย พิมอูป	วังยาง	เนินมะปราง		5	57.00
	2. เกษตรอินทรีย์ PGS (บ้านวังดินเหนียว)	นายชาญยุทธ์ บุญมี	คันโช้ง	วัดโบสถ์		6	20.00
สพข.9					**9**	**54**	**284.0**
กำแพงเพชร					**6**	**38**	**243.00**
	1. เกษตรอินทรีย์คลองขลุง PGS แม่ลาด 64	นายทศพร อุฤทธิ์	แม่ลาด	คลองขลุง		5	16.00
	2. เกษตรอินทรีย์พีจีเอสบึงสามัคคี	นายคำรณ แก่นกสิการณ์	ระหาน	บึงสามัคคี		8	68.00
	3. บ้านเกษตรอินทรีย์คลองพิไกร	นางขวัญเรือน ใจไหม	คลองพิไกร	พรานกระต่าย		5	45.00
	4. เกษตรอินทรีย์คลองขลุง บ้านเกาะหมู1	นายวิษณุ เทียงงามดี	คลองขลุง	คลองขลุง		9	36.00
	5. ศูนย์เรียนรู้วังปลาอ้าว	นายธิติวุฒิ จันทธรรม	ปางมะค่า	ขาณุวรลักษบุรี		5	28.00
	6. เกษตรอินทรีย์พีจีเอสวังบัวคลองขลุง	นายเพชรรัตน์ นวลวัน	วังบัว	คลองขลุง		6	50.00
อุทัยธานี					**1**	**5**	**10.00**
	1. กลุ่มรักษ์อินทรีย์วิถีหนองนางนวล	นางสาวอรสา วีระสะ	หนองนางนวล	หนองฉาง		5	10.00
นครสวรรค์					**2**	**11**	**31.0**
	1. ผักหวานป่า	นายสุด ลำภา	แม่เปิน	แม่เปิน		6	26.0
	2. กลุ่มฟ้าทะลายโจรบึงปลาทู	นายปรีชา โพธิ์ทอง	บึงปลาทู	บรรพตพิสัย		5	5.0
สพข.10					**6**	**36**	**253.0**
กาญจนบุรี					**2**	**10**	**68.00**
	1. กลุ่มพืชสมุนไพร	นางสำเนียง แก้วดอนไพร	สมเด็จเจริญ	หนองปรือ		5	25.00
	2. รักษ์ชีววิถี	นายสันติพงษ์ รัตนกุลวดีวงศ์	หนองกร่าง	บ่อพลอย		5	43.00
ราชบุรี					**1**	**6**	**22.00**
	1. คนรักพืชผักอินทรีย์ อ.บ้านโป่ง	นายสรายุทธ ทับทิม	กรับใหญ่	บ้านโป่ง		6	22.00
ประจวบคีรีขันธ์					**3**	**20**	**163.0**
	1. เกษตรอินทรีย์อ่าวน้อย	นายอนุวัฒน์ แซ่เจีย	อ่าวน้อย	เมือง		7	27.0
	2. ทุเรียน คลองลอย	นางแฉล้ม เรืองทอง	ร่อนทอง	บางสะพาน		6	88.0
	3. กลุ่มเกษตรกร บ้านสวน พืชผักผลไม้	นายประเสริฐ ยุวกาฬกุล	ร่อนทอง	บางสะพาน		7	48.0
สพข.11					**2**	**19**	**27.00**
สุราษฎร์ธานี					**2**	**19**	**27.00**
	1. เกษตรอินทรีย์ PGS บ้านเขาอุ้มลูก	นายประจักษ์ นาคเพชร	คลองสระ	กาญจนดิษฐ์		10	9.00
	2. กลุ่มผักปลอดสารเสวียด	นางสุภาภรณ์ ไกรวงศ์	เสวียด	ท่าฉาง		9	18.00
สพข.12					**2**	**19**	**50.00**
ยะลา					**1**	**9**	**30.00**
	ปลูกข้าวและผักปลอดสารพิษ	นางมารีแย นิหลง	บุดี	เมืองยะลา	1	9	30.00
ปัตตานี					1	**10**	**20.00**
	1. กลุ่มเกษตรอินทรีย์ ม.1 ปากล่อ	นายสุลัยมาน จันทร์เทพ	ปากล่อ	โคกโพธิ์	1	10	20.00